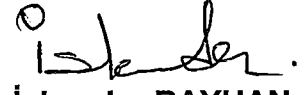

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **06.03.2025**

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Bilindiği üzere başta Cumhurbaşkanı Erdoğan olmak üzere iktidar temsilcileri savunma sanayi işçilerini sık sık överek Türkiye'nin savunma sanayisindeki yerli ve milli atılımlarında işçilerin emeğinin büyük olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle savunma sanayi alanında çalışan mühendisler ve işçiler için "kahramanlar", "yerli ve milli projelerin emekçileri", "Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesinin temel taşları" gibi ifadeler kullanılmaktadır. Savunma sanayisinde insansız hava araçları (İHA, SİHA), zırhlı araçlar, füze sistemleri ve yerli savunma teknolojileri alanında büyük başarılar elde edildiğini anlata anlata bitiremeyen iktidar temsilcileri, sıra tüm bunları üreten işçilere gelince "övgü var, hak yok" politikasını izlemektedirler. Savunma sanayi işçileri hak ettiği ücretleri ve sosyal hakları alamamakta karşılığında sendikal haklarını ve grev haklarını kullanmaları ise baskı ve yasaklarla engellenmektedir.

İşçiler yerlilik, millilik ve fedakarlık" üçgeninde olabildiğince ağır çalışma koşullarında düşük ücretlerle çalıştıkları için ikinci bir iş yapmak zorunda kaldıklarını ifade etmektedirler. Özellikle 2023 ve 2024 yıllarında yapılan ücret zamları, Erdoğan-Şimşek programının düşük ücret- yüksek vergiye dayanan OVP uygulamaları sonucu olarak işçileri son 30 yılın en kötü seviyesine çekmiştir.

Asgari ücretin biraz üzerinde (30-35 bin TL) aylık düzeyinde maaş alan ancak yüksek katma değer üreten fabrikalarda çalışan, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) her türlü araç ve gerecini üreten, gemilerini inşa eden, uçaklarını uçuran, tanklarını ve otobüslerini üreten savunma sanayii işçileri yeni bir Kamu Çerçeve Protokolü döneminde övgü değil insanca çalışma ve yaşama koşullarının sağlanmasını istemektedirler ücretleri yoksulluk sınırının üzerine çıkarılarak insanca yaşayabilecekleri bir düzeye getirilecek midir?

Bu bağlamda;

25068

1-Savunma Sanayi işçilerinin geçmiş dönem kayıpları yeni sözleşme sürecinde karşılanacak mıdır?

2-Ağır çalışma koşullarına ve stratejik bir sektörde çalışıyor olmalarına rağmen savunma sanayii işçileri düşük ücretler nedeniyle ikinci bir iş yapmak zorunda kalmaktadırlar. Her fırsatta fedakarlık istenen, iktidarın deyimi ile milli kahraman savunma sanayi işçileri geçinebilmek için hiç dinlenmeksizin aynı anda kaç iş yapabilirler? Açlık sınırında maaşların bu yeni KÇP sürecinde yoksulluk sınırının üstüne çıkarılması için bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

3-Yeni kamu çerçeve protokolünde, yoksulluk sınırı altındaki ücretlerin vergi dışı bırakılması ve yoksulluk sınırının üzerindeki ücretlerde verginin yüzde 15'e sabitlenmesi yönünde bir düzenleme yapılacak mıdır? Ayrıca, ikramiyeler ve diğer yan ödemelerden yapılan vergi kesintileri kaldırılacak mıdır?

4- Savunma sanayisinde çalışan binlerce taşeron işçi, yıllardır kadro beklemekte ve iş güvencesinden yoksun bir şekilde çalışmaktadır. Kadroya geçen taşeron işçiler ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olmadan daha düşük haklara sahip "geçici işçi" statüsüne alınmıştır. Yeni sözleşme döneminde savunma sanayi işçilerinin sosyal özlük haklarının geliştirilerek yukarda eşitlenmesi ve aynı işyerinde aynı işi yapan işçilerin "eşit işe eşit ücret" talepleri karşılanacak mıdır?

5- Savunma sanayii işçilerine ağır ve tehlikeli işlerde çalışmalarından kaynaklı olarak seyyanen zam, ek zam, refah payı, sanayi primi ve yıpranma hakkı sağlanacak mıdır? Tazminat, ikramiye ve emekli maaşları insanca yaşayabilecek düzeye çıkarılacak mıdır?

6-Savunma sanayinde çalışan kadın işçilerin maruz kaldığı ayrımcılık, mobbing ve baskılara karşı mücadele kapsamında yeni protokolde hangi maddeler yer alacaktır?

7- Fedakârlık adı altında işçilerin hayatını hiçe sayan fazla mesailer, olağan çalışma düzeninin bir parçası olmaktan çıkarılacak mıdır? İşin zorluk derecesine uygun şekilde düzenlenerek yasal sınırları aşmayan fazla mesai ücretleri artırılarak yeniden ele alınacak mıdır? Bu ücretler eksiksiz ve zamanında ödenecek midir?"

8-İşçilerin sendikal faaliyetleri, ve mücadeleleri sık sık baskı ve engellemelerle karşılaşmakta, sendikal örgütlenme ve toplu sözleşme hakkı yetki itirazları ile engellenmektedir. Bu koşullarda toplu iş sözleşmesi süreçlerinde işçilerin talepleri göz ardı edilmektedir. Grev yasağının kaldırılarak üç bölünmez temel hak olarak "sendika, toplu sözleşme ve grev hakkının" kullanımının önündeki engelleri yeni sözleşme sürecinde bakanlığınız ortadan kaldıracak bir düzenleme yapacak mıdır?

9-Askeri iş yerlerinde çalışan işçilerin örgütlenme, ifade özgürlüğü ve işyerinde söz hakkı güvence altına alınacak mıdır? Bu konuda yeni sözleşmede hangi hükümler yer alacaktır?

10-İş kıyafetlerinin, çalışılan üretim sürecine, alanın ve mevsimin koşullarına uygun olarak işçilere sağlanması amacıyla yeni sözleşmede bağlayıcı düzenlemeler yer alacak mıdır?

11- Çalışmanın zor ve oldukça riskli olduğu bu iş kolunda, artan iş yükünü hafifletmek, iş gücüne bağlı dinlenme sürelerini arttırmak amacıyla ihtiyaca uygun sayıda ve nitelikte yeni personel alımı yapılacak mıdır?

12- İşçilerin sosyal hakları (ikramiye, yemek, ulaşım, ek tazminatlar) son derece yetersiz seviyededir. Yeni sözleşmede bu haklar gelecek süreçte olası kayıpları da engelleyecek biçimde yeniden düzenlenecek midir?

13- Türkiye'nin savunma sanayiindeki yerli ve milli üretim kapasitesinin artırılmasına vurgu yapılarak, milli duygular öne çıkarılırken savunma sanayi işçilerinin ağır çalışma koşullarında insanlık onuruna aykırı çalıştırılması, mobbing ve fedakarlık baskısı kaç işçinin ya da mühendisin hayatına mal olmuştur? Son 5 yılda intihara zorlanan işçi ve mühendis sayısı kaçtır? İşçi sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınmadığı için kaç işçi, iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir? Ağır ve tehlikeli işlerin başında gelen savunma sanayii işkolu için yeni sözleşme döneminde alınacak işçi sağlığı ve güvenliği tedbirleri nelerdir?